120/1948 Sb.
Zákon

ze dne 28. dubna 1948

O znárodnění obchodních podniků s 50 nebo více činnými osobami.

Vyhlášeno dne 3. června 1948, datum poslední novelizace 1. května 1990

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ODDÍL I.

Rozsah znárodnění.

§ 1.

(1) Dnem 1. ledna 1948 se znárodňují zestátněním podniky, které převážně obchodují se zbožím, pokud počet osob v podniku zaměstnaných nebo činných dosáhl kdykoliv od 1. ledna 1946 počtu 50 osob. Při zjišťování tohoto počtu rozhoduje součet všech osob v podniku zaměstnaných nebo činných bez ohledu na to, kde pracují nebo pracovaly.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na podniky státu, ani na

a) podniky, pro něž platí zákon ze dne 28. dubna 1948, č. 118 Sb., o organisaci velkoobchodní činnosti a o znárodnění velkoobchodních podniků, nebo zákon ze dne 28. dubna 1948, č. 119 Sb., o státní organisaci zahraničního obchodu a mezinárodního zasilatelství,

b) podniky ve vlastnictví společenstev výdělkových a hospodářských zřízených podle zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. z., o společenstvech výdělkových a hospodářských, na Slovensku družstev zřízených podle §§ 223 a násl. zák. čl. XXXVII/1875 o obchodním zákonu a byly jimi přímo provozovány, s výjimkou podniků, které nejpozději do 31. prosince 1948 určí ministr vnitřního obchodu v dohodě s Ústřední radou odborů a Ústřední radou družstev, na Slovensku též po slyšení pověřence průmyslu a obchodu,

c) podniky, které dne 1. ledna 1948 byly ve vlastnictví svazků lidové správy a byly jimi přímo provozovány, s výjimkou podniků, které nejpozději do 31. prosince 1948 určí vláda na návrh ministra vnitřního obchodu, na Slovensku učiněný po slyšení pověřence průmyslu a obchodu.

(3) Ministr vnitřního obchodu určí, které podniky byly podle odstavce 1 znárodněny.

§ 2.

(1) Osoby, které jsou povinny zatím vésti správu znárodněného majetku (§ 12), podají ministerstvu vnitřního obchodu hlášení, jehož vzor vyhlásí ministr vnitřního obchodu v Úředním listě. Toto hlášení jest podati do 15 dnů ode dne vyhlášení vzoru. V řízení musí spolupůsobiti též osoby, které k tomu budou vyzvány ministerstvem vnitřního obchodu. Hlášení má býti podepsáno i závodní radou nebo závodním důvěrníkem; pokud hlášení nepodává dosavadní vlastník nebo držitel znárodněného majetku, je povinen připojiti k němu své vyjádření.

(2) Dosavadní vlastníci nebo držitelé podniků znárodněných podle § 1 i jiné osoby jsou povinny spolupůsobiti při sestavování účetních uzávěrek za dobu do znárodnění, pokud k tomu budou vyzvány příslušným ústředním orgánem.

§ 4.

Ustanovení §§ 8, 8a, §§ 10 až 13, §§ 17 a 18 a §§ 20 až 22 zákona č. 118/1948 Sb., ve znění čl. I platí přiměřeně i pro věci upravené tímto zákonem.

ODDÍL III.
Národní podniky a jejich organisace.

ODDÍL IV.
Přechodná ustanovení.

ODDÍL V.
Ustanovení trestní.

§ 15.

(1) Kdo se dopustí pletich v úmyslu, aby znárodnění podniků podléhajících znárodnění zestátněním zmařil nebo zvýšenou měrou ztížil, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho do pěti let a trestem na penězích do deseti mil. Kčs; v oboru působnosti trestního zákona zák. čl. V/1878 vysloví soud zároveň ztrátu úřadu a dočasné odnětí politických práv.

(2) Kdo poruší některé ustanovení tohoto zákona nebo nařízení podle něho vydaných, bude potrestán, nejde-li o čin soudně trestný, okresním národním výborem pro správní přestupek trestem na penězích (pokutou) do pěti milionů Kčs a trestem na svobodě (vězením, uzamčením) do šesti měsíců nebo některým z těchto trestů; pro případ nedobytnosti trestu na penězích uloží se náhradní trest na svobodě podle míry zavinění do šesti měsíců. Uloží-li se oba tresty zároveň, nesmí trest na svobodě spolu s náhradním trestem za nedobytný trest na penězích činiti více než šest měsíců.

(3) Tresty na penězích připadají státu.

§ 16.

(1) Ukládá-li soud nebo okresní národní výbor trest na penězích zaměstnanci, zmocněnci, zástupci nebo jinému orgánu fysické nebo právnické osoby, při jejímž zastoupení byl čin trestný podle § 15 spáchán, může vysloviti, že tato osoba ručí za uložený trest na penězích rukou společnou a nerozdílnou.

(2) Tato osoba musí býti, je-li soudu (okresnímu národnímu výboru) známa, obeslána k jednání v první stolici a je oprávněna přednésti skutkové okolnosti, jež mohou míti význam pro posouzení věci a činiti návrhy.

(3) Výrok o ručení třeba pojmouti do rozsudku (trestního nálezu) a osoba tímto výrokem postižená má právo bráti jej v odpor odvoláním. V řízení pro soudně trestný čin může se veřejný žalobce odvolati také tehdy, když takový výrok nebyl učiněn. O odvolání proti takovému výroku platí totéž, co o odvolání proti výroku o trestu.

(4) Tresty na penězích se dobývají na osobě, jíž bylo ručením uloženo, podle všeobecných ustanovení platných o trestech na penězích.

§ 17.

(1) Při odsouzení pro zločin podle § 15, odst. 1 nebo při odsouzení pro správní přestupek podle § 15, odst. 2 k trestu na svobodě nebo na penězích přesahujícímu jeden milion Kčs uveřejní se rozsudek (trestní nález) v jednom nebo několika denních listech určených rozsudkem (trestním nálezem) na útraty odsouzeného.

(2) Soud (okresní národní výbor) stanoví, zda mají býti uveřejněny i důvody rozsudku (trestního nálezu) nebo jejich podstatný obsah ve znění, které sám určí.

§ 18.

Z odsuzujícího trestního nálezu lze se do 15ti dnů od jeho doručení odvolati k zemskému národnímu výboru, který rozhodne s konečnou platností. Odvolání jest podati u okresního národního výboru, který nález vydal. Odvolání má odkladný účinek.

§ 19.

Přestupky tohoto zákona se promlčují ve třech letech.

ODDÍL VI.

Účinnost a provedení.

§ 20.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1948; provede jej ministr vnitřního obchodu v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Krajčír v. r.